

Iktatószám	Budapestre vonatkozó ujságcikkek		Osztályozás
	Szerző	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;">614.76</div>	
	Cím		
	Hely	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;">4 1899</div>	
	Idő		
Forrás:	Bp. 1899 11/18	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;">Személy</div>	
(Hely)	(Idő)		
		Helyszám	

Szemét és szabadság.

A mikor az egészségnek nevezetes faktora a tisztaság, a közegészség sem lehet meg köztisztaság nélkül. Ha a higiénia egyébre nem jó, csak arra, hogy a közpiszok megapadjon: már is nagyon jó. A főorvos alaposan tisztogatja azt a sok szennyet és rondaságot, a melytől nyilvános helyeink jórésze még mindig ragad. Egy kis nagytakarítás, az utcákon és a közhelyeken elkél ott, a hol olyan sokan az utcát szemetes ládának tartják. Talán a török világból maradt ránk az a vélekedés, hogy az utca olyanformán mindenkié, hogy mindenkinek külön-külön sajátja. A melyen azt teheti az ember, a mit akar. A szemetet is kilökheti az utcára, a port is kirázhhatja, a dinnyehéjat is eldobhatja benne. A szivarcsutak egyenesen az utcára való, köpködni pedig sehol sem lehet akkorát, mint a gyalogjáróton. Budapesten is csupa nedves pont és vessző az aszfaltos gyalogut. Az volt nemrég még a vasút és az omnibusz is. Szerencsére nagyon megijedt a világ a sorvadás bacillusától s hamarosan eltítani kezdte a köpködést. Az illedelem hiába tiltotta volna el, nem bírt volna azzal a nembánom-gondolkodással, a mely a mások tetszésével, jólérzésével semmit sem törődik. Egyenesen halálos veszedelemmel kellett az emberekre rájlesztteni, azonkívül persze rendőri büntetéssel is, hogy olyat ne tegyenek, a miről elméletben igen jól tudják, hogy nem illik.

A főváros most szabályrendeletet készít

az utca tisztántartásáról. A rendelet tele lesz tilalommal és sok bajt fog okozni. Ugy hat majd, mint a hamis pénz verésének megbüntetése a vidékünkön, a hol minden valamirevaló lakatos vagy kovácsemler virtusnak tartotta a németet rászédni. A budapesti ember az utcát még nem becsüli meg olyanformán, mint az a nyugati városbeli, a ki az utcát sohase tarthatta a saját maga tulajdonának. Van olyan utcánk, a mely a lakásnak egyenes folytatása. A konyháé és a műhelyé, még a hálószobáé is. A gyereket kint tisztogatják, még az ágyneműt is az utcán takarítják. Szellőztetik és porolják, még szárítják is. Ott, a hol annyi a nyomoruságos kis lakás, mint nálunk és olyan kevés a levegő, mint bennük, talán nem is csudálatos dolog, hogy a lakást megtoldják az utcával. Tisztaságnak, egészségnek is a gazdasági mód a megszerzője. Az, a kinek semmire sem telik, a tisztaságot is csak nehezen szerezhethi meg.

Bizonyos, hogy az új szabályrendelet az utcák népét zaklatni fogja. De az is, hogy valamelyes nevelő hatással lesz rá. Ott, a hol a közönség olyannyira fegyelmeztelen, mint mifelénk, a nevelés ráfér az emberekre. Maholnap a budapesti ember egyebet sem tesz, csak arra ügyel, hogy mi tilos és mi muszáj. Minden helye tele van tiltó és parancsoló szabályllyal, most az utcára is rászabadul a sok tilalom. Nem baj, még ha baj is lesz belőle. A közilledelem szükséges dolog ott, a hol háromfartály millióra rug az emberek száma. A hol

az emberek szabadsága és semmivel sem törődése az embertársak kényelmét, egészségét, hangulatát zavarja, bántja. Az égő szivarcsutak igazán nem a gyalogut közepére való, az aszfaltos utnak széle is van, az is szolgálhat köpköládául, ha már okvetlenül köpnie kell az embernek. Mert kevesen vagyunk azok, a kik a dohányt rájuk, a legtöbben még el sem szívhatjuk, hanem csak boszankodunk rajta. A ház intimitása se való a fórumra, a dinnyehéj, szilvماغ pedig a szemetes ládában is elfér. Csakhogy akkor legyen ám szemetes láda az utcán, mint a hogy köpődény is elkelne benne.

Londonban a közönség okoz a hatóságnak gondot. Az, hogy hogyan lehetne a rettenetes lármát elcsitítani. Nálunk még nem ordít az utcai élet. Csak mosdatlan. És kiméletlen. Az új szabálydelet talán tisztaságra fogja. Ha nem elégszik meg azzal, hogy megvan a papiroson. Egy kissé megnyirbálja ugyan a szabadságot, de a szabadságnak is csak az a virága szép, a mely nem a szemétdombon nyílik.